

CTITORII ALE ASOCIAȚIUNII ASTRA*

ILIE MOISE**

ACHIEVEMENTS OF ASTRA ASSOCIATION

Abstract: *The present paper commemorates the founding of Astra – the most important cultural association in Romania (1861). The cultural strategies employed by Astra and their effectiveness are the fruits of the institutions it created by the end of the 19th century and the beginning of the 20th century: The Girls' Civil School and the Museum of the Association. The shaping of the Romanian cultural identity was crowned by the editing and printing of the monumental first "Romanian Encyclopedia" (1898–1904), coordinated by Dr. Cornel Diaconovici. The structure of the three-volume edition and the large number of Romanian and foreign contributors are suggestive of the European aspirations of the managers of Astra at that particular time.*

Through the institutions it founded, Astra succeeded in offering the Romanian people the defining elements of their cultural identity, in perpetuating their perennial values and securing a position among the civilized nations of Europe.

Keywords: *cultural strategies, the Girls' Civil School, Romanian Encyclopedia, Museum, cultural identity.*

ȘCOALA CIVILĂ DE FETE

La 15 septembrie 1886 se împlinea una dintre cele mai arzătoare dorințe ale românilor din monarhia austro-ungară – deschiderea celei dintâi școli civile de fete din Transilvania, ctitorie de învățământ și cultură românească ce încununa, în mod strălucit, activitatea neobosită de 25 de ani a Asociațiunii Transilvane pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român.

Analizând situația creată în Transilvania după 1867, conducătorii Asociațiunii, îngrijorați – pe bună dreptate – de viitorul națiunii române, au înțeles că singurul mijloc de a lupta împotriva dualismului și deznaționalizării este accesul la cultură.

* Acest articol face parte din proiectul de cercetare cu titlul *Astra – identitate și aliniere europeană. Strategii culturale*, lucrare de plan realizată în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu.

** Adresa de corespondență pentru Ilie Moise: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: secretariat@icsusib.ro.

BIBLIOTECA CENTRALĂ ASTRA*

GABRIELA PANȚEL**

ASTRA MAIN LIBRARY

Abstract: *The library of the Astra association is the only institution founded along with the association (1861). Many of the goals of Astra Association were inspired by the existence of this library, which was intended to store and disseminate books throughout entire Romania. The documents it was designated to host, as well as its books and collections, have contributed to the linking of the scientific centers in Transylvania and those in the neighboring regions. The library of Astra Association has greatly contributed to the "culturalization" of the Transylvanian inhabitants, greatly aided by the early establishing of archivist and librarian positions upon Timotei Cipariu's suggestion.*

The main library of the Astra Association had ties with the Imperial Academy of Sciences in Vienna, the Academy of Sciences and "Petru Maior" Society in Budapest, the Romanian Academy, "Christinia" Royal University in Norway, the Library of Cernowitz University, the Library of Florence University, the Geographic Institute in Buenos Aires, the Italian Geographic Society in Rome, etc.

Owing to its position among similar Transylvanian institutions, as well as to its 75-year role as Transylvania's national Romanian library, the Library of Astra Association was an important cultural factor, supporting the Romanian nation in its seeking political unification, as well as European integration.

Keywords: *Astra, library, book collection, Transylvania, culture.*

La 4 noiembrie 1861, se înființa Biblioteca Centrală a *Astrei*, care s-a dovedit a fi un adevărat centru național de cultură, reunind intelectuali din toate domeniile. Multe din obiectivele *Asociațiunii* s-au conturat datorită existenței acestui locaș, menit să păstreze și să difuzeze cartea în toate colțurile țării. Fondul documentar de care avea să dispună, cărțile și colecțiile au constituit un liant între centrele științifice din Transilvania, dar și cu deschidere către țările din jur.

* Acest articol face parte din proiectul de cercetare cu titlul *Astra – identitate și aliniere europeană. Strategii culturale*, lucrare de plan realizată în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu.

** Adresa de corespondență pentru Gabriela Panțel: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: gabipanc@yahoo.com.

**ARME ȘI ECHIPAMENT MILITAR DESCOPERITE
ÎN TERITORIUL DE COLONIZARE GERMANĂ DIN SUDUL
TRANSILVANIEI (SEC. XII–XIII).
CÂTEVA ASPECTE ȘI PUNCTE DE VEDERE***

MARIA CRÎNGACI ȚIPLIC**

**WEAPONS AND MILITARY EQUIPMENT FOUND ON THE GERMAN
SETTLEMENT AREA FROM SOUTHERN TRANSYLVANIA
(THE 12th–13th CENTURIES). SOME ASPECTS AND PERSPECTIVES**

Abstract: The idea of “cultural homogeneity” has been generally accepted starting with the 12th century, a fact that has led to the archaeological material losing its ethnic features. However, one can still observe certain ethnic indicators in the German colonization area, but only for a short period, namely from the mid-12th century until the mid-13th century. This ethnic separation is visible from the perspective of material culture (the material culture contrasts being due especially to technological and cultural infusions brought by the guests/hospites from Western Europe, which they later spread, once installed in Transylvania), as well as from the political one, from the military potential and the administrative and ecclesiastical organization. These communities of Western guests (Flanders, Walloons, Saxons, and Flemish) finally succeeded to establish themselves as an identity group (Saxones – Transylvanian Saxons – Siebenbürger Sachsen). The most revealing elements of material culture of the 13th century preserved until today presenting an ethnic character, even an emblematic style, are the objects made by Western colonists. In this respect, the defining ones include liturgical objects, swords, the bronze tripod vessel, certain tools and, to a certain point, ceramics. From an archaeological perspective, another proof that validates the work of the foundry workshops in Transylvania in the 13th century, was the discovery of a pit-deposit in 1964 at Bratei, containing six iron objects, including a plough knife marked with a sign, possibly representing the trademark of the forging workshop; as well as the discovery of numerous iron objects at Șelimbăr in 1879 (56 objects), the toolkit of a blacksmith’s workshop, dated the first half of the 13th century, including an urceolus (aquamanila), a sword and sword fragments. Most important are the sword and the aquamanila, clearly attesting the fact that they had been in full manufacturing process when the workshop was closed down, most likely due to the Mongol invasion in 1241–1242.

* Această lucrare a fost posibilă cu suportul financiar al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013, cofinanțat din Fondul Social European, în cadrul proiectului POSDRU/89/1. 5/S/61104.

** Adresa de corespondență pentru Maria Crîngaci Țiplic: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: cringaci27@yahoo.com.

ANALIZA IMAGINILOR ISTORICE ALE ORAȘELOR ROMÂNIEI DE AZI*

ANDA-LUCIA SPÂNU**

ANALYSIS OF THE HISTORICAL IMAGES OF CITIES FROM TODAY'S ROMANIA

Abstract: *From the emergence of the woodcut and afterwards of the copper plate engraving, at the end of the 15th century, until the spreading of the photographic reproduction, the graphic art, mainly the print art, was a medium of cultural exchanges, without precedent in history. It was, from its beginning, the cardinal popular art, which reached all the strata of population.*

Town representations help us to imagine the experience of urban life at different stages in history. From the end of the 15th century, towns from present Romania are recorded in drawings, etchings, paintings and prints. All of them are very useful sources for social and cultural history.

The inclusion of the historical images repertoire analysis of cities from today's Romania in the scientific circuit, by publication could become a starting point for documentation activity of the researchers in urban history of the Romanian space.

Keywords: *images, towns, engravings, urban history, art history, cultural history.*

Imaginile au fost întotdeauna un instrument excelent de informare și documentare, pentru că ilustrau evenimentele politice, consacrau celebritatea personajelor, făceau cunoscut aspectul localităților apropiate sau depărtate. Ele au secondat știința și tehnica cu succes, deoarece de cele mai multe ori desenul spune mai mult decât cuvântul¹. Henri Focillon considera că tipul de imagini care reprezintă o curiozitate pentru amatori, are pentru cei care le studiază o semnificație profundă².

* Acest articol face parte din proiectul de cercetare cu titlul *Reprezentări grafice ale orașelor din România*, lucrare de plan realizată în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu.

** Adresa de corespondență pentru Anda-Lucia Spânu: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: andaluciaspanu@yahoo.com, spanu@icsusib.ro.

¹ Victor H. Adrian, *Vedute europene*, București, Editura Meridiane, 1982, p. 21.

² Henri Focillon, *Viața formelor și elogiul mâinii*, ediția a II-a, Traducere de Laura Irodoiu Aslan, București, Editura Meridiane, 1995, p. 74.

DESPRE DENSITATEA DE LOCUIRE ÎN TRANSILVANIA ISTORICĂ A SECOLULUI AL XVIII-LEA PRIN METODA GRAFICĂ DE EVALUARE A RĂSPÂNDIRII OICONIMELOR PE CAROURILE RIDICĂRII IOSEFINE

MARIANA VLAD*

DWELLING DENSITY IN EIGHTEENTH-CENTURY HISTORICAL TRANSYLVANIA, DETERMINED BY A GRAPH-BASED ASSESSMENT OF THE DISTRIBUTION OF OIKONYMS IN THE GRID SQUARES OF THE JOSEPHINIAN CARTOGRAPHICAL REGISTER

Abstract: Among the alternative ways of understanding the meaning of maps, by means of a transdisciplinary research of 18th-century cartography of Transylvania, such as that of "The First Military Surveying" map, visual perspective may bring forth a novel approach. By tracking the development of the settlements' representation, as evinced by the respective map, one can draw a new map which underlines the dwelling density and is instrumental to comparative researches of cartographic resources.

Keywords: Cartography, Oikonomys, 18th Century Transylvania, First Military Map Survey, Historical Geography.

1. DESPRE CERCETARE ȘI VALOARE: TOPONIME, OICONIME PE DOCUMENTE CARTOGRAFICE

Precum întreaga societate românească supusă schimbării după anul 1989, și în domeniul cercetării cartografice s-a produs o deschidere spre teme și izvoare istorice inedite. În acest caz, cartografia deschide noi perspective în cercetarea unui peisaj, ale cărui repere vizuale poate desemna nu doar o entitate geografică, ci și un ansamblu contextual de tip cultural, politic, istoric, geografic etc.

Putând constitui o importantă bază de date pentru numeroase domenii de activitate (istorie, geografie, etnografie, lingvistică, urbanism, mediu ș.a.), documentele cartografice se constituie atât ca puncte de plecare, de reper sau argument – în susținerea și dezvoltarea unor teorii –, cât și – prin analiză propriu-

* Adresa de corespondență pentru Mariana Vlad: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: vlad@icsusib.ro.

ELITA GERMANILOR DIN ROMÂNIA INTERBELICĂ. STUDIU DE CAZ: PARLAMENTARIII*

VASILE CIOBANU**

THE GERMAN ELITE IN INTERWAR ROMANIA. CASE STUDY: PARLIAMENTARIANS

Abstract: *In Romania the research of the elites began after the removal of the communist regime in 1989. The present paper deals only with a small group of the leading elite of the Germans from Romania: MPs, members of the Assembly of Deputies and the Senate. The Germans constituted 4.1% out of Romania's population (754,000 in 1930). They lived in different parts of the country: in the Old Kingdom (30,000), in Banat (280,000), in Bessarabia (80,000), in Bukovina (75,000), in Dobrogea (12,000), in Sătmar (30,000) and in Transylvania (250,000).*

After 1918 Germans organized themselves in the Germans' Union of Romania. At the first parliamentary elections in November 1919, they elected 26 deputies and senators. They formed the German People's Party of Romania, which was in fact a political faction. The chosen president was the deputy of Sibiu, Rudolf Brandsch, and secretaries Hans Otto Roth and Josef Gabriel. At the other nine elections that followed in the interwar years, the number of MPs elected German was still low (July 1927).

German MPs were chosen from a small group of leaders (50–60 in the interwar years). The most prominent elected several times were: H.O. Roth (elected in 10 legislative periods), Fritz Connert, Wilhelm Binder, Rudolf Brandsch (Transylvanian Saxons), Franz Kräuter, Kaspar Muth, Emmerich Reitter, Hans Beller, Karl von Möller (Banat Swabians), Alois Lebouton and Alfred Kohlruss (Germans from Bukovina), Daniel Haase (Germans from Bessarabia). They presented the German minority's demands in the Romanian Parliament: the recognition of collective rights for minorities, the inclusion of national minorities' rights in the Constitution and in other laws, full equality with Romanians in all areas, government support for the German minority culture and its churches, the right to use mother language in public affairs, in schools and in church, state financial support for churches and for religious schools etc.; they also demanded the right to maintain relations with Germany and Austria, but declared themselves loyal citizens of Romania.

The vast majority of German MPs were graduates of Universities from Budapest, Vienn, Berlin, Munich, Marburg, Tübingen etc. They were lawyers, teachers, priests, high officials, journalists and had professional and political prestige in the Romanian interwar society. In the Bucharest Parliament they constituted a

** Adresa de corespondență pentru Vasile Ciobanu: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Bdul Victoriei 40, 550024 Sibiu, România, tel. 0040269212604, fax 0040269216605, e-mail: vasilociobanu@yahoo.com.

* Studiul face parte din tema *Elita politică a germanilor din România în anii 1918–1944*, proiect de cercetare abordat în cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu.

model of discipline and of activity for defending the German minorities' interests. In the face of Nazi ideology that permeated the ranks of the minority, they defended the values of the democratic system. From the adherents of Nazism just a few managed to enter Parliament at the last elections in 1939 (Waldemar Gust, Hans Beller).

German MPs in interwar Romania were true representatives of the German minority. They defended and supported the national identity of this ethnic group. Some of them were elected in more legislative periods, becoming thus professional politicians.

Keywords: elite, Germans of Romania, MPs, interwar period.

Cercetarea trecutului minorităților din România a devenit o preocupare constantă în ultimele două decenii. Istoria germanilor din România n-a fost trecută cu totul sub tăcere nici în anii comunismului. La Institutul Academiei Române din Sibiu, înființat în anul 1956, tocmai pentru studierea istoriei, limbii, culturii și obiceiurilor germanilor și românilor din sudul Transilvaniei, temele privind „naționalitatea germană” erau prezente în permanență. Inclusiv subiectul asupra căruia ne-am propus să ne oprim în acest studiu, elitele germanilor, a fost cercetat, chiar dacă nu sub această titulatură, deoarece elitismul era blamat în anii comunismului. Au fost abordate însă viața și activitatea unor personalități, îndeosebi săsești, considerate „progresiste”, dar s-au publicat și monografiile despre personalități politice ale germanilor din România. Din această ultimă categorie, care privește în mod direct subiectul nostru, fac parte: Karl Wolff¹, Rudolf Brandsch, Hans Otto Roth², Adolf Schullerus³ ș.a. Aceștia nu erau priviți însă ca exponenți ai elitei conducătoare săsești, ci ca personalități ale vieții științifice, culturale și, mai rar, politice.

După 1989, cercetarea elitelor a făcut progrese rapide, inclusiv în domeniul minorităților naționale. Despre germanii din România au apărut, ca și în anii comunismului, mai multe studii și volume în Germania decât în România⁴. Totuși

¹ Raimar Alfred Ungar, Nicolae Nistor, *Carl Wolff. Sein Leben und Wirken in Wort und Bild*, Kriterion Verlag, Bukarest, 1981; varianta românească, tradusă de Beatrice Ungar, *Dr. Carl Wolff*, a fost editată de Forumul Democrat al Germanilor din România, Sibiu, 2002 (Convergențe transilvane, vol. 11).

² Eduard Eisenburger, *Sie erkannten die Zeichen der Zeit. Rumäniendeutsche politische Zeit- und Lebensbilder aus zwei Jahrhunderte*, Cluj-Napoca, Dacia Verlag, 1979, p. 187–226; Idem, *Rudolf Brandsch. Zeit- und Lebensbild eines Siebenbürger Sachsen*, Cluj-Napoca, Dacia Verlag, 1983, mai ales p. 105–114.

³ Carl Göllner, *Adolf Schullerus. Sein Leben und Wirken in Wort und Bild*, Bukarest, Kriterion Verlag, 1986.

⁴ Johann Böhm, *Die Deutschen in Rumänien und die Weimarer Republik 1919–1933*, Ippesheim, Verlag des Arbeitskreises für Geschichte und Kultur der deutschen Siedlungsgebiete im Südosten Europas e. V., 1993; Idem, *Die Deutschen in Rumänien und das Dritte Reich 1933–1940*, Peter Lang Frankfurt/M, Berlin, Bern, 1999; Idem, *Hitlers Vasallen der Deutschen Volksgruppe in Rumänien vor und nach 1945*, Frankfurt/M, Berlin, Bern, Peter Lang, 2006; Harald Roth, *Politische Strukturen und Strömungen bei den Siebenbürger Sachsen 1919–1933*, Böhlau Verlag, Köln, Weimar, Wien, 1994; Karl M. Reinert, *Zur politischen Entwicklung der Deutschen in Rumänien 1918–1928. Aus einer siebenbürgisch-sächsischen Sicht*, Thaur/Tirol, Wort und Welt Verlag, 1993 ș. a.

**DIN MEANDRELE UNEI MARI PRIETENII:
ELIADE – CIORAN**

RODICA MARIA FOFIU*

SEQUENCES OF A DEEP FRIENDSHIP: ELIADE AND CIORAN

***Abstract:** In this article we want to point out how the friendship between Eliade and Cioran evolved from their youth, when they lived in Romania, to the moment when Eliade was a professor in Chicago. In Bucharest, they were students of the famous professor Nae Ionescu, and they published a lot in the newspapers of that time. The friendship between them became stronger and stronger during the time they lived in Paris and until Eliade's death. We followed both Eliade's autobiographical writings, Cioran's essays, their letters to each other or the critical commentaries the two of them wrote when one of them published a new book. They had been writing letters to each other since Cioran was in Berlin with a scholarship up to the years when Eliade lived in America. Both of them became famous in Paris at about the same time. The letters are very illustrative of their friendship. These letters prove how intense and genuine their friendship was. Each letter tells us something about their way of thinking and about the profoundness of their friendship.*

***Keywords:** Eliade, Cioran, friendship, literature, destiny.*

Eliade și Cioran au fost studenții lui Nae Ionescu la Universitatea din București și membri ai grupului „Criterion”. În această calitate, ei publicau în ziarele timpului, „Vremea” și „Cuvântul”. Manifestând cu toții o mare efervescență spirituală, membrii grupului au legat între ei prietenii durabile și intense, colorate, însă, de ingrediente ținând de circumstanțe și ancorate puternic în realitățile vremii.

O prietenie specială și puternică, nuanțată și uneori sinuoasă i-a legat și pe Eliade și Cioran pe parcursul întregii vieți, începând cu anii tinereții lor românești, continuând cu perioada când Eliade se afla la Paris și culminând cu etapa Chicago a marelui specialist în istoria religiilor. Vom reface traseul acestei mari și unice prietenii, folosind mărturii din corespondență, din eseuri, jurnale aparținând celor două mari spirite, atât de diferite, dar și afiliate prin unitatea dată de generație, dar și de școala filozofică, unitară în marea ei diversitate, a lui Nae Ionescu.

* Adresa de corespondență pentru Rodica Maria Fofiu, conferențiar univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, e-mail: rfofiu@yahoo.com.

RELIGION AND NATIONAL IDENTITY IN EMINESCU'S ARTICLES AND *FRAGMENTARIUM*

GEORGE MANOLACHE*

RELIGIE ȘI IDENTITATE NAȚIONALĂ ÎN ARTICOLELE LUI EMINESCU ȘI ÎN *FRAGMENTARIUM*

Rezumat: *Often unilaterally approached, the relationships between religion and political power, especially those between religion and national identity, need to be unbiasedly re-examined, on account of existing textual evidence. This paper is a plea for revisiting the respective relationships from the viewpoint of the socio-historical and literary-cultural effects that were brought about by the progressive conservatory wing of "Junimea" society, mostly owing to Eminescu's critical and philosophical spirit, which succeeded in setting itself free from the dogmatic and doctrinal impositions.*

Keywords: *fragmentarium, Kulturkampf, nationalism, orthodoxism.*

[365] State: Man's relation to the finite and the race. Religion ... Man's relation to the Universe, to the infinite. He allows the infinite power that works within him to pass through the sifting capacity of sight and escape into a tangent: becoming religion and metaphysics¹.

Mihai Eminescu's articles and *Fragmentarium* jottings dedicated to the religious sphere, as it is known, quite of a parsimonious weight, are dominated by the incidence of the "socio-political reflections", of an immediate idealist audacity. Although they will gradually convert into a realist philosophical vision regarding the weight of this segment of religious ontology within humanity's social dynamics and within the Romanian cultural and socio-historical flow.

A review of Eminescu's *Fragmentarium* shows that the poet was mainly attracted by the way in which the ontophany, as the ossified result of religious experiences, was bridging the gap from practices to religion. It seems that Mihai Eminescu was preponderantly attracted by the sinuous path where the individual

* Adresa de corespondență pentru Gheorghe Manolache, prof. univ. dr., PhD, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, e-mail: g.manolache@yahoo.com.

¹ Manuscript 2255 in *Fragmentarium*, Bucharest, 1981, p. 226.

EMIL CIORAN ȘI MITURILE VINOVĂȚIEI

CARMEN OPRIȘOR*

EMIL CIORAN AND THE MYTHS OF GUILT

Abstract: *The most profound drama that Cioran experienced was caused by the so-called "Fiesco's complex". It is about the pain of the one who feels that he leads a "ridiculous" life, that means to be a genius in a too narrow and insignificant space where nobody will ever appreciate his value. Cioran thinks that Romania, is a very small country on the world's map so it seems too devoid of fame and energy. The myth of Don Quijote, the character who ended his life in seclusion, represents in Spain's history a moment of defeat. But Spain had already lived its times of glory while a country like Romania is still buried in a deep "historical sleep". In the Romanian culture, the myth of Mioritza is a harmful one, in Cioran's opinion. The meaning of this ballad maintains the nothingness, the vanity of the human acts. The attraction for death destroys our creative energies and prevents us from progressing. In Cioran's earliest writings he urges his people to find the energies and „the will to create history”. That implies our will to overcome our “vegetable life”, to surpass our condition by acting. We can rediscover our identity if we prove we are eager to build a better life for us and to modernize our old structures.*

Keywords: *guilt, Fiesco's complex, Mioritza, glory, history.*

La scurt timp după revoluția din 1989, figura lui Cioran a intrat în atenția presei și a criticilor. În majoritatea comentariilor însă se dezbăteau chestiuni precum: raportul pe care Cioran l-a avut cu extrema dreaptă românească, modul în care a susținut ideile Gărzii de Fier, dacă a fost sau nu antisemit, fapte care arătau cât de mult era preocupată societatea noastră de evenimentele politice, odată redobândită libertatea de exprimare. Tot atunci, reabilitarea unor personalități din lumea culturii sau a științei se făcea urmărindu-se dacă persoana în cauză a colaborat sau nu cu vechea securitate, dacă s-a afirmat ca disident, protestând deschis față de abuzurile regimului comunist sau dacă s-a bucurat de notorietate în țara de adopție și pe ce considerente.

Asemenea date sunt valoroase, fără îndoială, în istoria culturii unei țări și pentru completarea biografiilor autorilor. Analiza operelor și aprecierea contribuției

* Adresa de corespondență pentru Carmen Oprișor, conferențiar univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, e-mail: carmen.oprisor@yahoo.com.

RELAȚIA PERSONAJ LITERAR – DISCURS NARATIV, DIN PERSPECTIVA NARATOLOGICĂ

ADRIAN IANCU*

THE NARATOLOGICAL PERSPECTIVE ON THE RELATIONSHIP BETWEEN THE LITERARY CHARACTER AND THE NARRATIVE DISCOURSE

Abstract: *From the narrative point of view, the relation between the literary character and the narrative discourse is similar to the one between the hero/character and the mediator/wish, where, at least in the narrative fragments from the beginning of a novel, the hero and the mediator are equidistant to wish as an object of euro's acts.*

Speaking about representation, the character is and becomes visible by expressing his ego. The character is born from the writing's adventure and his self-awareness makes him recognizable. He witnesses a constant evolution, finds his purposes, and fulfils from his own resources on the rich ground of the narrative generated by himself.

Keywords: *character, narrative, inner view, ego.*

Lumea romanescă reprezintă dimensiunea romanului din care personajul nu are cum să lipsească, pentru că el este generator de povestire, de narațiune. Aici se impune deosebirea romanului de nuvelă, ca forme narative aparținând epicului: „Romanul povestește cum s-a făcut sau cum se poate să fie o lume [...]; nuvela povestește ce s-a putut întâmpla, la un moment dat sau într-un șir de momente, într-o lume dată [...]”¹.

Dacă admitem că personajul este componentă a lumii romanului, atunci trebuie să imaginăm nașterea personajului odată cu nașterea romanului, a genului cărui îi aparține. Problema identității personajului este direct legată de aceea a identității romanului: „Întrebați romanul despre nașterea sa și veți afla răspunsul la problemele principale ale identității sale”².

* Adresa de corespondență pentru Adrian Iancu, conferențiar univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, e-mail: adrian_ianku@yahoo.fr.

¹ Mircea Tomuș, *Romanul Romanului Românesc. Despre identitatea unui gen fără identitate; romanul ca personaj al propriului său roman*, vol. II, București, Editura Gramar, 2000, p. 58.

² *Ibidem*, p. 23.

WORDS' LABORS' WON

CHIEN DIDI*

CHINURILE CUVINTELOR SUNT ÎNVINGĂTOARE

Abstract: *To a larger extent than in any of Shakespeare's previous comedies, language turns in Love's Labour's Lost into a protagonist of conceited parody and farce. What one can thus observe is Shakespeare getting engaged in a sustained exploration of the theatrical dimensions of language, in experimenting with its speaking and writing forms. Shakespeare's main rhetorical bet, on the motif of the codex and to a certain extent on the male protagonists, substantiates a quasi-masculine society of "rich wisdom". Writing is featured thus in its most benign and practical form of a covenant, as the means of subscribing to the foolish vows that Ferdinand, the king of Navarre, prompts three other young gentlemen and "fellow scholars" to take also. In the long run, these vows, which are written down, but not followed, will be shown to be an infringement of commonsensical human existence. It is Biron, one of these young men, who ironically trigger a deconstruction of the writing that records such oaths. Obviously, it is not writing as such that is blamed, but rather the human thinking that accepts being pushed too far and that can no longer compete with the needs of body and soul. Shakespeare is quite deliberate in exposing the shortcomings of a too-sophisticated, euphuistic language, made up of "high-borne" words, castigated by the criticism of the time as "ink-horn" terms, whose endless, gratuitous flow may make the verbally-prodigal king reach even ecstasy, intoxicating him in the same way in which hypomnestical writing affects Lysias in Plato's Phaedrus. Notably, in Shakespeare's case, to follow in the footsteps of several prestigious forerunners is merely the prerequisite of having his own revelations and introducing them accordingly. Such an iconoclastically-creative approach is much more conclusive than any dry theoretical critical debate. While accounting for the irresistible metadramatic spell of Shakespeare's comic works, it also provides the actors with invaluable, endless possibilities of asserting themselves within the actual performance.*

Keywords: *Shakespeare, drama, writing and speaking, euphuistic language.*

The sophisticated verbal register employed in *Love's Labour's Lost* challenges the aristocratic subject matter of the play, setting it in quite sharp

* Adresa de corespondență pentru Chien Didi, Ph.D., Assistant Professor, Department of Foreign Languages and Literature Feng Chia University, 100 Wenhwa Rd., Seatwen District, Taichung, Taiwan, R.O.C., e-mail: didi_ionel@hotmail.com.

ZU EINIGEN AUS DEM RUMÄNISCHEN UND UNGARISCHEN
INS SIEBENBÜRGISCH-SÄCHSISCHE ENTLEHNT
KRANKHEITSNAMEN UND EINIGE ZU IHRER HEILUNG
VERWENDETE PFLANZENNAMEN

SIGRID HALDENWANG*

ABOUT CERTAIN DISEASE NAMES IN TRANSYLVANIAN-SAXON
BORROWED FROM ROMANIAN AND HUNGARIAN AND ABOUT
CERTAIN PLANT NAMES DOCUMENTED IN THEIR HEALING

Abstract: The paper quotes a number of diseases whose names are borrowings from Romanian and Hungarian, including some names of medicinal plants. The names of the diseases are grouped according to certain criteria and then shown in their mother tongue in synonymous groups, illustrating the colorfulness of the Transylvanian-Saxon vocabulary.

Keywords: disease name, dialect, medicinal plant, Romanian, Hungarian, Transylvanian-Saxon, synonymous groups, vocabulary.

1. VORBEMERKUNGEN

In einer Reihe linguistischer Arbeiten, die dem siebenbürgisch-sächsischen Dialekt gewidmet sind, ist schon hingewiesen worden, dass sich im Wortschatz das jahrhundertlange Miteinander der Siebenbürger Sachsen, Rumänen und Ungarn auf heimatlichem Boden widerspiegelt. In folgenden Ausführungen beziehe ich mich „auf einige aus dem Rumänischen und Ungarischen ins Siebenbürgisch-Sächsische entlehnte Krankheitsnamen und einige zu ihrer Heilung belegte Pflanzennamen“. Dafür habe ich das Siebenbürgisch-Sächsische Wörterbuch (SSWB)¹ und das Nordsiebenbürgisch-Sächsische Wörterbuch (NSSWB)² konsultiert und den zusammengetragenen Wortschatz wie folgt gruppiert:

* Adress correspondance to Sigrid Haldenwang: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, sector: Graiurile săsești din Transilvania, I. C. S. U. S., Bdul Victoriei 40, 550024 – Sibiu, tel. (0269)212604, fax (0269)216605, e-mail: secretariat@icsusib.ro, sigridhaldenwang@yahoo.de.

¹ SSWB = Siebenbürgisch-Sächsisches Wörterbuch. Bisher 9 Bde erschienen. Bd. 1 (A–C), 2 (D–F) und 5 [alte Zählung] (R–Salarist) Berlin und Leipzig 1924–1931, Bd. 3 (G) 1971, 4 (H–J) 1972, 5 [neue Zählung] (K) 1975 Berlin und Bukarest; Bd. 6 (L) 1993, 7 (M) 1998, 8 (N–P) 2002, 9

ENUNȚURILE IMPERATIVE – FORME DE MANIFESTARE A ACTULUI DIRECTIV

MARIA-RODICA MIHULECEA*

THE IMPERATIVE ENUNCIATIONS – FORMS OF EXPRESSING DIRECTIVES

Abstract: *In the process of communication, the locutors interact through the agency of the language. They have in view different ways of communications: to command the addressees, to order, to beg or to advise them; generally speaking, it means someone tries to make the others do something. The interaction between the locutor and the addressee is essential in the discursive situation. By significance and use, the imperative points out the interpersonal relations and the way they are involved in communications.*

According to the latest research in the field of language acts, the use of the imperative equates the procedure of one or more illocutory acts as far as the relations between the interlocutors change. Here, we want to emphasize the characteristics of the use of the imperative enunciations as an expression of more direct language acts: to command, to reproach, to advise, to threaten etc. Our purpose was to discover the linguistic elements that are useful to explain the illocutory force of the imperative and to increase expressiveness in verbal communication.

Key words: *imperative, enunciation, verbal communication, interlocutor, verb.*

I. ACTE DIRECTIVE

Comunicarea față în față este forma cea mai eficientă prin care locutorul își transmite mesajul, observă reacțiile alocutorului și poate interveni dacă mesajul nu a fost corect recepționat, aducând noi explicații. Alocutorul, la rândul său, poate recepționa mesajele verbale (și non-verbale) ale locutorului, reacționând în consecință.

În limbajul oral, atitudinea subiectului vorbitor este marcată atât de poziția acestuia față de acțiunea verbală (obiect al comunicării lingvistice), cât și de poziția lui față de interlocutor (prin funcția conativă a limbajului), de asemenea, de starea lui afectivă (prin funcția expresivă).

Luându-se în considerare anumite particularități pragmatice, cum ar fi intenția comunicativă cu care locutorul performează actul de vorbire (scopul

* Adresa de corespondență pentru Maria-Rodica Mihulecea, conferențiar univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Litere și Arte, e-mail: rmihulecea@yahoo.com.

FOLOSIREA LIMBAJULUI COLOCVIAL ÎN TEXTUL JURNALISTIC

IOANA-NARCISA CREȚU*

THE USE OF THE COLLOQUIAL LANGUAGE IN THE JOURNALISTIC TEXT

Abstract: *The article shows that today, the language of the media is no more a correct, standard language. For more expressivity, the journalists often use informal structures, and also they confuse terms. In the Romanian newspapers, the language makes no difference between the yellow press and the serious press. The articles are full of popular language, and often contain logical and grammatical mistakes and slang. The linguists tried to give some reasons to explain the use and the abuse of the colloquial language.*

Keywords: *Language of the press, Romanian newspapers, standard vs. colloquial.*

1. PREMISE

În fizionomia limbii actuale, limbajul publicistic oferă, pe de o parte, cadrul cel mai adecvat pentru îmbogățirea vocabularului unei limbi și are, pe de altă parte, o covârșitoare influență asupra lexicului actual. Din perspectivă diacronică, textul publicistic s-a situat o lungă perioadă între coordonatele descrise de normele limbii literare, la fixarea cărora a avut un rol important. Astăzi, însă, așa cum constată și Dumitru Irimia¹, stilul jurnalistic și-a diversificat registrul lingvistic. Deși limba literară rămâne predominantă, scriitura de presă s-a deschis și spre alte registre lingvistice.

FOLOSIREA LIMBAJULUI COLOCVIAL ÎN TEXTUL JURNALISTIC

Stilul colocvial este considerat o „variantă a limbii române literare utilizată în comunicările orale sau în discuții pe diverse teme, în diferite ocazii”². Ovidiu Felecan observă că acest stil suferă în limba actuală o mutație pentru că este folosit

* Adresa de corespondență pentru Ioana-Narcisa Crețu, conferențiar univ. dr., Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, Facultatea de Jurnalistică și Comunicare și Relații Publice Sibiu, e-mail: ioananarcisacretu@yahoo.com.

¹ Dumitru Irimia, *Introducere în stilistică*, Iași, Polirom, 1999.

² Ovidiu Felecan, *Stilul și limbajul tinerilor din presa scrisă maramureșeană* în Ilie Rad (coordonator), *Stil și limbaj în mass-media din România*, Iași, Polirom, 2007, p. 256.

ASPECTE ETNO-IMAGOLOGICE ÎN MANUALELE GERMANE DIN SUDUL TRANSILVANIEI: 1849–1918

IOAN POPA*

ETHNO-IMAGOLOGICAL ISSUES IN GERMAN SCHOOLBOOKS OF SOUTHERN TRANSYLVANIA

Abstract: *The present study analyses the process of ethno-identity construction from the perspective of the textbook speech. Twenty-one school instruments were analyzed in detail and grouped according to their publication period and level of usage as follows: for the two “Austrian” decades (1849–1867) – a reading book and two textbooks of Transylvanian History, utilizable in folk schools; for the five “Hungarian” decades (1867–1918) – six reading books for folk schools, four Homeland Geography books for folk, elementary and civil schools, two textbooks of Austro-Hungarian Geography, one for superior folk schools, civil schools and lower gymnasium classes and the other one for secondary schools and seminaries, five textbooks of Hungarian History, three of them for secondary schools, one for the folk education and the last one for civil girl schools and one auxiliary instrument of Homeland History, secondary level.*

The projection of ethno-identity by means of textbooks was the result of the action of two political environments: a regional, outlying one and a state, central environment. The pre-eminence of the first one, of Saxon nature, was endangered by the interventionism of the state after 1876, when the autonomy of the “Royal Land” was abolished and the assimilation claims of the Hungarian national state were found again more and more aggressively in the educational policy. This offensive of the Hungarian state produced a first major artificial change of the instrumentation and the national Saxon educational vision: the focalization of the homeland concept from the Saxon land/ Sachsenland and the Transylvanian multicultural one/ Siebenbürgen on the Hungarian national unitary state, associated with a notional and proportional change of the nation dimension, which was now particularly projected as a civic, trans-ethnic aggregate, the Hungarian political nation. The German linguistic polysemy allowed however a satisfactory use of the concept by loading Vaterland the significance desired by the central authorities (Hungary) and conserving Heimatland as space of the origins (Transylvania). An ever stronger connection to Deutschland (Germany) cannot be overlooked and the tendency of a priority assumption of German identity (see the festive and dense projection of the German/ der Deutsche) to the detriment of the Saxon one.

At the regional level, the game of self- and hetero-images has a particularly explanatory value. The exclusively positive vision of self-image increased the distance

* Adresa de corespondență pentru Ioan Popa, profesor drd., Colegiul Național „Samuel von Brukenthal” Sibiu, E-mail: ioanpopasb@yahoo.de.

to other nationalities, especially to Romanians, who became the majority. Their claims of political and social affirmation in the region are disputed by the Saxon environment with the help of historical arguments. German textbooks state the priority of Saxons in southern Transylvania (by promoting the image of their settlement in uninhabited regions which they civilized) and the illegal and persuasive infiltration of the Romanians, Balkan shepherds of Latin origins. The issue gets a judicial connotation, the "Andrean" rights of the Saxons being opposed to the abusive settlement of the Romanians.

The real attachment of the Saxon historiography and didactic literature to the arguments of the immigration theory before 1918 is pointed out by the promotion of the continuity theory in Romanian history books published in the same period of time. Essential for the Hungarian authorities were not protochronist demonstrations but the construction of a political nation grounded on the Hungarian cultural pattern. The parallel speeches of the two historiographies and educational systems will leave their mark on individual and collective attitudes of Romanians and Saxons (the last ones being characterized by a real superiority complex), contributing to the maintenance of high intergroup thresholds.

Keywords: *textbook, self-image, hetero-image, Saxons, Romanians.*

Evoluția percepției problematicii naționale și a discursului istoric în literatura didactică a fost influențată de frământările și transformările suferite de Imperiul Habsburgic în ultimele sale șapte decenii de existență. Conceptele de patrie și națiune, viziunea asupra originilor și specificului național, asumarea unor roluri, calități sau defecte, respectiv atribuirea acestora străinilor înregistrează perspective și nuanțări diferite la români, germani (sași) și maghiari, într-un cadru de manifestare delimitat de politica oficială a statului. Exprimarea aspirațiilor naționale s-a realizat în grade de libertate și în forme diferite de la un context politic la altul, anul 1867 marcând trecerea Transilvaniei de la regimul habsburgic german la cel habsburgic maghiar. Rândurile de mai jos reconstituie, pe baza manualelor germane utilizate în Sudul Transilvaniei, o serie de percepții, atitudini și valori care au influențat atmosfera politică și națională, sădind germenii unor mutații semnificative în această regiune, în secolul al XX-lea.

1. MANUALE ANALIZATE

Pentru exemplificarea procesului de construcție etno-identitară prin mesajul manualelor școlare au fost alese tipurile cele mai vulnerabile în fața diferitelor ofensive politico-ideologice: cărțile de citire, manualele de geografie și de istorie. Detaliat au fost analizate 21 de instrumente școlare, împărțite după perioada de apariție și nivelul de utilizare astfel: pentru cele două decenii „austriece” (1849–1867) – o carte de citire și două manuale de Istoria Transilvaniei, utilizate în școlile populare; pentru cele cinci decenii „maghiare” (1867–1918) – șase cărți de citire pentru școlile populare, patru manuale de Geografia patriei pentru școlile populare, elementare și civile, două cărți de Geografia Austro-Ungariei, una pentru școlile